

"אשר אני מראה אותך"

1. נתיב אהבת הריע פרק א פסקה ג

16) ומה שאמר בן פזי את הכבש האחד תעשה בבקר הוא כלל גדול בתורה יותר, רצה לומר מה שהאדם עובד הש"י בתמידות הגמור והוא עבדו, וכמו שהעבד לא סר עבודתו מן אדון שלו רק הוא עובדו תמיד, ולכך אמר את הכבש האחד תעשה בבוקר וגו' שזה נאמר על קרבן תמיד שחר וערב דבר זה הכלל בתורה, שתכלית המכוון שיהיה האדם עבד להקב"ה וכל שאר התורה פירושה שע"י המצות הוא עובד את בוראו לגמרי.

17) ואמר דהלכה כבן פזי משום דכתיב ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו, ומדשנה הכתוב לומר וכן תעשו וכבר הזהיר לפני זה על עשיית המשכן, וכפל אזהרה הזאת מפני כי דבר זה הוא כלל גדול בתורה הוא העבודה ולכך שנה בו לומר וכן תעשו לחזק הדבר ביותר, כי צוואת המשכן הוא על העבודה.

2. שמונה קבצים ה רנו.

החיים תופסים הם את ערכם רק עם הדעה של קדושת מסירות נפש. כשיש על מה למסור את החיים, אז החיים הם דבר שיש להם ערך... מסירות הנפש בשביל היסוד העליון שכל חי העולמים אצורים בו, הוא מבסס את החיים ונותן להם את צביונם האמיתי, עד שכל מרץ, כל עז וחיל, כל שאיפה טהורה מלאת חיים, היוצאת מן הכח אל הפועל בחיי יום יום... יונקים הם מזיו הקודש של תשוקת מסירות הנפש על קידוש השם.

3. ספר חדושי אגדות חלק שלישי עמוד מ - מסכת בבא מציעא

...כאשר האדם העושה עצמו בטל אצל דברי תורה שהיא שכלית אז נעשה גדול לעולם הבא כאשר לא היה נחשב בעיניו עולם הזה הגופני רק היה נמשך אחר התורה השכלית והיה משפיל עצמו עליה, נעשה גדול בעולם הבא. וכן כאשר עושה עצמו עבד בעולם הזה הגופנית והיה עמל בתורה השכלית כאלו היה עבד ועשה עולם השכל הבלתי גשמי עיקר ומפני כך נעשה חפשי בעולם השכלי הבלתי גשמי, ושם קונה המנוחה. ואלו שני דברים שהאדם ישעבד שכלו וגופו אל התורה, וזה כי כאשר מקטין אותו ויש לו דעת שפלה בשביל התורה, בזה משעבד שכלו ודעתו אל התורה, וכאשר עושה עצמו עבד אל התורה בזה משעבד גופו כמו שבארנו במקום אחר, כי שם עבד נאמר על הגוף בכל מקום כי העבד דומה לחמור, וכאשר עושה (רק) [כן] בעולם [הזה], נעשה לעה"ב גדול וחפשי ור"ל שהוא נעשה נבדל מן הגוף לגמרי לעולם הבא ונעשה גדול שנעשה שכלי לגמרי, ואלו הם שני דברים מחולקים אשר הם שייכים לעולם הבא, שהם אחד שהוא שכלי, והוא נבדל לגמרי, ודבר זה מבואר:

3א. שמונה קבצים א שיב.

השמחה העליונה מתגברת דוקא על ידי ביטול גמור של מהות עצמו, מפני שהנשמה מתחילה להכיר את כל הטעות שיש במהותיות עצמותית, והחפץ מתגבר לאשתאבא בגופא דמלכא, בשלמות אין סוף של נועם העליון. והיא הענוה הגמורה, והשפלות העמוקה, שהעצמיות היא בה רק שירים, כלומר ענין של חסרון, שנשאר בלתי כלול בשלמות העליונה, משים עצמו כשירים. והרגשה זו היא ההרגשה המיוחדת לישראל, שהם ממעטים את עצמם בכל גדולה הניתנת להם.

4. אוה"ק ב שצז

1. יש יצר הרע נסתר מאד במעמקי הנפש, קנאה מרקבת עצמות, המביאה רפיון ומחשכים לכל רעיון של אורה. הקנאה היא מוזרה, רבים לא יכירוה, מפני שישנם כמה גורמים שמונעים את השפה מלהביעה, אבל היא ישנה, נרדמה היא במחבואי הנפש האנושית...
2. הקנאה המוזרה הזאת היא הקנאה באלהים, האדם מקנא הוא באלהים על אשרו האין סופי, על שלמותו המוחלטת.
3. הקנאה הזאת גורמת עקמימות הדעת וחשכת המחשבה, טמטום השכל ורוגז הרוח, וכשכל האמצעים אינם מספיקים להכיל את זעמה היא מסיימת בכפירה מוחלטת, כדי להסיר מהנפש הכואבת, אכולת הרקב את העוקץ של הקנאה, הדוקר נורא.
4. אין מרפא למחלה זו, כי אם הארה עליונה של דעת אלהים בבירור ובעומק הגיון...
5. הנתביבה המדעית מבררת, שההבדל שבין האלהים והעולם תלוי הוא רק בדעה והשגה וארחות החיים.
6. כל מה שהדעה מתעלה, מתקרב האדם והעולם לגודל האלהי, וברוממותו העליונה של האדם והכרתו הגמורה מוצא הוא שהכל הוא כלול באלהים, והעצמיות הפרטית של כל פרט מפרטי ההויה איננו כי אם התגלות אלהות, הזורחת בגווני שונים לפנינו, ולפי זה כל האושר האלהי הלא הוא אושר של הכל.
7. והאושר הוא הולך ומתגדל, כל מה שהידעיה האלהית היא הולכת ומתבררת.
8. וזהו סוד העונג הנעלה של ההשגה האלהית, שהוא הולך וחש את אשרו העליון, את שלמותו הנצחית, המלאה חדוה ועז, ואין כאן מקום לשום קנאה.

4א. מוסר אביך עמוד פא

...אבל בני-אדם הנפחדים ונרעשים, ומתוך פחדם אינם שמים על לב ואינם מעיזים לחקור בגודל הציור האלהי ובחקר כבודו, והציור עצמו נהפך להם לרועץ, וחובת הכבוד לאלהים מתגלמת אצלם בתור תביעה אכזרית מעצם שואף כבוד לאין חקר, שהיא משפלת בקרבם רגש עדין וטוב, ומהפכת אותם לעבדים עצובים ואכזרים שונאים זה את זה ושונאים את אלהים באמת בתוכיות לבם, אע"פ שיאמרו תמיד דברי אהבה וכבוד כשמזכירים את השם, בפיו ובשפתיו יכבדוהו ולבם רחק ממנו. מיוחדת על רוח האדם.

5. דרך חיים פרק ה, משנה כא.

וביאר זה כי האדם מתדמה אל בית המקדש שכמו שבית המקדש הוא נבדל מכל האדמה כך האדם נבדל מכל הנבראים שעל פני האדמה... וזהו שנחשב כאלו נבנה בית המקדש בימיו כי האדם עצמו הוא דמיון אל בית המקדש כמו שהתבאר, וכבר ביארנו זה במקום אחר גם כן, ובא לומר כי האדם הוא דמיון בית המקדש ולפיכך יקדש האדם עצמו גם כן עד שהוא בית המקדש גמור. ועוד שאמר יהי רצון שיבנה בית המקדש במהרה בימינו וכו', ואמר כי עכשיו שאין בית המקדש הנה האדם עצמו הוא בית המקדש כמו שבארנו למעלה, ועוד יתבאר בסמוך עוד המאמרים האלו.

6. עין איה שבת לא עמ' 151 קסא.

אומרים לו. באמת כשהנפש מתקדשת מטומאתה ורגשותיה הטבעיים הצפונים בה מתעוררים בקרבה, אז השאלה היותר חודרת ומרה היא אותה השאלה שהיא שואלת את עצמה, כאשר בתוכה ישתומם לבה על אשר ככה הושפלה ונתרחקה מזיו זוהר מלך חיים אשר כבוד והדר עטר אותה. אמנם חילוף המצבים איננו מורגש בלא הדרגה, ואותו המאפל שההטבעה הבהמית שמה על הנפש אינו זו ממנה על נקלה כ"א בבא עליה הארה מחוצה לה. ע"כ היא עומדת במעמד כזה, שלא כחה הפנימי מתנער לשאלת עומק המשפט והצדק, כ"א אומרים לה. אף שהקול הבא לה מן החוץ איננו ג"כ ממנה נבדל, ושרשו טבוע בעומק מציאותה, אבל כיון שכל חמודותיה העקריות כבר נתנכרו ממנה וכמו זר נחשבו, ע"כ נמשכים אליה מעמדי השאלה כדבר הבא מחוצה לה, הבוקע ויורד עד עומק הוייתה.